

CIRCULUS PLANETARUM CIRCUMAGENS

VENERIS

MERCURIUS

SOL

Centrum reliquorum quique Planetarum

Quos se cum circumducit

Sol Primi Mobilis motus generat

ita partim Sensum Commune sequuntur, partim verò ipso rejecto rationis ductu se regi passus, adeo ut Sensum Commune opinionis suae inservientem adhibuerit, reclamantem rejecerit.

CIRCULUS, PER QUEM CENTRUM PLANETARUM CUM SOLE CIRCUMAGITUR. Hic Circulus punctis notatus monstrat motum centri trium superiorum Planetarum circa Solem, ita ut illi tres Planetae, licet cum Sole, & à Sole circumagantur, tamen Circulos aliquo modo Eccentricos à Sole habeant. Sed quia Tycho Solem quinque Planetarum, Mercurii, puta, Veneris, Martis Jovis atque Saturni constituit, facile hac Figura Systematis Tychonici intelligitur, si ipsorum circuli ex centro Solis descripti, & ipsi cum Sole per viam Solis moti intelligantur, atque circulus Solis sit ille Circulus etiam, per quem Planetarum circa Solem circumaguntur centrum, cum ipso Sole, centro suo, moventur.

VENERIS. CIRCULUS VENERIS. Venus inter Lunam & Mercurium interposita Vulgari Schemati Mercurium Lunam proximum statuenti adversatur, & cum Copernicanâ Hypothesi convenit, ita satisfaciens apparentiam hujus quam sequentis Planetae Mercurii, quandoquidem modo hic, modo ille magis Terrâ appropinquat, ut patet ex Imagine Veneris & Mercurii Theoriam exhibente, & inter Typos, Planetarum Theorias ob oculos ponentes, extante, quam inter sequentes delineationes positam invenies.

MERCURIUS. CIRCULUS MERCURIUS. Hic Planeta proximus Soli, debitam suam sedem, & in hac Tychonica, & in Copernicanâ nactus est, utpote qui ceteris Planetis cunctis propius ad Solem accedit, & minus ab eo recedit. Sicut autem Superiores tres Planetae digressionibus maximis à Sole digrediuntur: ita hi duo Planetae digressionibus minimis ab eodem secedunt, mutatis vicibus modo terrâ propiores, modo ab eadem remotiores, uti dictum est.

SOL. VIA SOLIS. Sol ex tribus circa Terram, ut centrum, aut medium punctum, mobilibus Sphaeris, alteram & mediam Sphaeram occupat, & alteram post Lunam Corpus est, in hoc Tychonico Systemate, quod Tellurem sui motus centrum habet. Sicut autem Terram pro centro habet, ita & ipse centrum est reliquorum quique Planetarum, quos circa se circumverti videt, & diurno motu etiam secum circumagat. Hinc Mercurius trimestris, Venus octimestris spatio, Solem centrum suum, obire solent; Mars ambitu illo biennium consumit; Jupiter vero duodecim, & Saturnus triginta annis circuitum suum emittit. Perinde igitur in hoc, atque in Copernici Systemate Sol centrum constituitur reliquorum Planetarum, suos circuitus statim definitis consensientium, quos annuo suo motu Zodiacum percurrentes, in suo circulo seu Eclipticâ ita circumvehit, ut totum illud Systema Planetarum quinque illorum Errorum, ab ipso circumrotetur, ac Terra Mercurii & Veneris quidem circulis non claudatur, sed Saturni, Jovis, ac Martis Orbibus contrâ circumdetur. Habent igitur Planetae illi proprios suos circa Solem motus, statim suis temporibus consensientes, dum interim à Sole, secundum Zodiacum dictum Diurnum Motum sibi, ut Luna, & Fixarum Sphaera proprium, consensiente ab Ortu in Occasum circa Terram circumducuntur. Sic Triâ illa circa Tellurem mobilia, nimirum Luna ipsi proximum, & trium quæ circa ipsam moventur, infimum, Sol medium & Firmamenti Sphaera supremum, duplicem motum, nimirum Diurnum, & alterum statim temporibus definitum, suâ Naturâ propriam habent: Quinque verò Errores posteriore proprio Naturâ suâ moventur; Prior ipsi adscriptus à Sole proficiscitur, suis propriis & innatis viribus totum illud quinque Errorum Systema secum circum Terram, dum Diurnum 24. horarum intervallo Motum conficit, abripiente. In quâ operatione Primi Mobilis munus gerit Sol, in hoc Systemate inter Planetas medius intercurrentes, & ordine illo incedens, quo etiam in Vulgari Schemate Cosmographico progredi dicitur, per Eclipticam cursum suum tenens, & instar aurigæ ceteros Errores quinque secum circumagens, cum apud Copernicum Terra motu suo diurno in Primi Mobilis locum succedens, & Solis Eclipticam percurrentis vices obiens, sphaerulam duntaxat illam Lunarem minimam secum circumvehit.

Quantum autem ad Veneris & Mercurii conversiones circa Solem attinet, quod Solem orbis suis ambiant, & nonnulli ab hoc ipso circa Terram circumducantur, non est nuperum aut novum Copernici, & Tychonici, aut Galilaei inventum, aut figmentum, sed Antiquorum Astronomorum dogma, sicut colligere est ex lib. 9. cap. 4. M. Vitruvii, qui libros suos *Caesari Augusto* dedicavit. Mercurii, inquit, & Veneris stelle, circum Solis radios, Solem ipsum, uti centrum itineribus coronantes, regressus retrorsum, & retardationes faciunt, etiam stationibus propter eam circinationem morantur in spatiis signorum &c. Idem Author ibidem Motuum apparentium inaequalitatem regressiones, moras, iterationes celeriores describere pergens, causas non Excentricis Orbibus, quos aut non probavit, aut planè ignoravit, sed calidæ Solis tractioni adscribit his verbis: Ergo potius ea ratio nobis constabit, quod fervor, quemadmodum omnes res evocat, & ad se ducit (ut etiam fructus ex terra in altitudinem surgentes per calorem videmus, non minus aquæ vapores à fontibus ad nubes per arcum excitari) eadem ratione Solis impetus vehemens, radiis trigoni formâ porrectis, insequentes Stellas ad se perducit, & antecurrentes veluti refranando, retinendoque non patitur progredi, sed ad se cogit regredi, & in alterius Trigoni signum esse. Fortasse deliderabitur, quid ita Sol quinto à se signo potius, quam secundo, aut tertio, quæ sunt propiora, faciat in his fervoribus retentiones? Ego quemadmodum id fieri videatur, exponam. Ejus radii in Mundo, uti trigoni, paribus lateribus forma lineationibus extenduntur. Id autem nec plus nec minus est ad quintum ab eo signo: Igitur si radii per omnem Mundum fusi, circinationibus suis vagarentur, neque extensionibus porrecti ad trigoni formam linearentur, propiora flugarent: Id autem etiam Euripides Græcorum Poeta animadvertisse videtur: At enim; Quæ longius à Sole essent, hæc vehementius ardere, propiora verò contemperata habere. Deinde rationem reddit idem Author, quamobrem Planetae Soli propiores cursum suum proprium citius, & remotiores tardius conficiant. Quemadmodum, inquit, si in rotâ, quâ signi nuntur, imposita fuerint septem Formicæ, canaleque totidem in rotâ facti, sint circa centrum in imo, accrescentes ad extremum, in quibus hæc cogatur circinatio nem facere, & verseturque rota in alteram partem; necesse erit eas contra rotæ versionem nihil minus adversus itinera facere, & quæ proximum centrum habuerit, celerius pervenire, quæque extremum rotæ orbem perager, etiam si aequè celeriter ambulet, propter magnitudinem circinationis multo tardius perficere cursum. Similiter astrâ nientia contra Mundi cursum, sui itineribus persciant circuitum, sed celi versionem reduntationibus reficiunt quotidianâ temporis circulatione. Ex his liquido constat, Stellas suis Cælis, aut Sphaeris non affixas esse, sed motu suo proprio & naturali libere per æthera ferri, ideoque eundem fluidum & permeabilem esse: Porro laudatus Author pergens; Esse autem, inquit, Stellas temperatas, alias ferventes, etiamque frigidas, hæc esse causa videtur, quod omnis ignis in superiora loca habet scandentem flammam: Ergo Sol æthera, qui est supra se, radiis exvrens, efficit candentem, in quibus locis habet cursum Martis Stella, itaque fervens ab ardore Solis efficitur. Saturni autem, quod est proxima extremo Mundo, tangitque congelatas Cæli regiones, vehementer est frigida: Ex eo Jovis, cum inter utriusque circinatio habet cursum, à refrigeratione, caloreque eorum medio, convenientes, temperatissimæque habere effectus. De Zonâ X I I. Signorum & Septem Astrorum, contrariæque eorum opere ac cursu, quibus rationibus, & numeris transcant ex signis in signa, & circuitum suum perficiant, uti à Preceptoribus accepit exposuit.

C. Julius Hyginus Augusti Libertus circa Christi nascentis tempora Poeticorum Astronomicorum lib. 1. brevi synopsi, quæ scriptisset, enumerans; Deinde, inquit, perscripsimus; Vtrum Sol cum Mundo fixus verteretur, an ipse per se moveretur, & contra 12. Signorum ortus erat, quare cum Mundo exoriri, & occidere? Lib. 4. de Sole & Lunâ ceterisque Planetis prolixâ demonstratione, cos per se, & non fixos cælo, ut solent fixæ stellæ, moveri asserit, ac postquam motum liberum de Sole, Lunâ, reliquisque Planetis fuisse probavit, exemplum affert nautæ in navi velis ventroque provectâ, è prorâ ad puppim ambulantis, cui similes sit Solem & Planetas, in cælo ab Ortu in Occasum proficisciente, suos cursus proprios in contrarium, id est, ab Occasu in Ortum peragentes.

Martianus Capella, qui avo Cycli Christiani sexto, ante annos scilicet mille, paulo ante Imperatorem Hieracium floruit,

Quantum autem ad Veneris & Mercurii conversiones circa Solem attinet, quod Solem orbis suis ambiant, & nonnulli ab hoc ipso circa Terram circumducantur, non est nuperum aut novum Copernici, & Tychonici, aut Galilaei inventum, aut figmentum, sed Antiquorum Astronomorum dogma, sicut colligere est ex lib. 9. cap. 4. M. Vitruvii, qui libros suos *Caesari Augusto* dedicavit. Mercurii, inquit, & Veneris stelle, circum Solis radios, Solem ipsum, uti centrum itineribus coronantes, regressus retrorsum, & retardationes faciunt, etiam stationibus propter eam circinationem morantur in spatiis signorum &c. Idem Author ibidem Motuum apparentium inaequalitatem regressiones, moras, iterationes celeriores describere pergens, causas non Excentricis Orbibus, quos aut non probavit, aut planè ignoravit, sed calidæ Solis tractioni adscribit his verbis: Ergo potius ea ratio nobis constabit, quod fervor, quemadmodum omnes res evocat, & ad se ducit (ut etiam fructus ex terra in altitudinem surgentes per calorem videmus, non minus aquæ vapores à fontibus ad nubes per arcum excitari) eadem ratione Solis impetus vehemens, radiis trigoni formâ porrectis, insequentes Stellas ad se perducit, & antecurrentes veluti refranando, retinendoque non patitur progredi, sed ad se cogit regredi, & in alterius Trigoni signum esse. Fortasse deliderabitur, quid ita Sol quinto à se signo potius, quam secundo, aut tertio, quæ sunt propiora, faciat in his fervoribus retentiones? Ego quemadmodum id fieri videatur, exponam. Ejus radii in Mundo, uti trigoni, paribus lateribus forma lineationibus extenduntur. Id autem nec plus nec minus est ad quintum ab eo signo: Igitur si radii per omnem Mundum fusi, circinationibus suis vagarentur, neque extensionibus porrecti ad trigoni formam linearentur, propiora flugarent: Id autem etiam Euripides Græcorum Poeta animadvertisse videtur: At enim; Quæ longius à Sole essent, hæc vehementius ardere, propiora verò contemperata habere. Deinde rationem reddit idem Author, quamobrem Planetae Soli propiores cursum suum proprium citius, & remotiores tardius conficiant. Quemadmodum, inquit, si in rotâ, quâ signi nuntur, imposita fuerint septem Formicæ, canaleque totidem in rotâ facti, sint circa centrum in imo, accrescentes ad extremum, in quibus hæc cogatur circinatio nem facere, & verseturque rota in alteram partem; necesse erit eas contra rotæ versionem nihil minus adversus itinera facere, & quæ proximum centrum habuerit, celerius pervenire, quæque extremum rotæ orbem perager, etiam si aequè celeriter ambulet, propter magnitudinem circinationis multo tardius perficere cursum. Similiter astrâ nientia contra Mundi cursum, sui itineribus persciant circuitum, sed celi versionem reduntationibus reficiunt quotidianâ temporis circulatione. Ex his liquido constat, Stellas suis Cælis, aut Sphaeris non affixas esse, sed motu suo proprio & naturali libere per æthera ferri, ideoque eundem fluidum & permeabilem esse: Porro laudatus Author pergens; Esse autem, inquit, Stellas temperatas, alias ferventes, etiamque frigidas, hæc esse causa videtur, quod omnis ignis in superiora loca habet scandentem flammam: Ergo Sol æthera, qui est supra se, radiis exvrens, efficit candentem, in quibus locis habet cursum Martis Stella, itaque fervens ab ardore Solis efficitur. Saturni autem, quod est proxima extremo Mundo, tangitque congelatas Cæli regiones, vehementer est frigida: Ex eo Jovis, cum inter utriusque circinatio habet cursum, à refrigeratione, caloreque eorum medio, convenientes, temperatissimæque habere effectus. De Zonâ X I I. Signorum & Septem Astrorum, contrariæque eorum opere ac cursu, quibus rationibus, & numeris transcant ex signis in signa, & circuitum suum perficiant, uti à Preceptoribus accepit exposuit.

C. Julius Hyginus Augusti Libertus circa Christi nascentis tempora Poeticorum Astronomicorum lib. 1. brevi synopsi, quæ scriptisset, enumerans; Deinde, inquit, perscripsimus; Vtrum Sol cum Mundo fixus verteretur, an ipse per se moveretur, & contra 12. Signorum ortus erat, quare cum Mundo exoriri, & occidere? Lib. 4. de Sole & Lunâ ceterisque Planetis prolixâ demonstratione, cos per se, & non fixos cælo, ut solent fixæ stellæ, moveri asserit, ac postquam motum liberum de Sole, Lunâ, reliquisque Planetis fuisse probavit, exemplum affert nautæ in navi velis ventroque provectâ, è prorâ ad puppim ambulantis, cui similes sit Solem & Planetas, in cælo ab Ortu in Occasum proficisciente, suos cursus proprios in contrarium, id est, ab Occasu in Ortum peragentes.

Martianus Capella, qui avo Cycli Christiani sexto, ante annos scilicet mille, paulo ante Imperatorem Hieracium floruit,

Quantum autem ad Veneris & Mercurii conversiones circa Solem attinet, quod Solem orbis suis ambiant, & nonnulli ab hoc ipso circa Terram circumducantur, non est nuperum aut novum Copernici, & Tychonici, aut Galilaei inventum, aut figmentum, sed Antiquorum Astronomorum dogma, sicut colligere est ex lib. 9. cap. 4. M. Vitruvii, qui libros suos *Caesari Augusto* dedicavit. Mercurii, inquit, & Veneris stelle, circum Solis radios, Solem ipsum, uti centrum itineribus coronantes, regressus retrorsum, & retardationes faciunt, etiam stationibus propter eam circinationem morantur in spatiis signorum &c. Idem Author ibidem Motuum apparentium inaequalitatem regressiones, moras, iterationes celeriores describere pergens, causas non Excentricis Orbibus, quos aut non probavit, aut planè ignoravit, sed calidæ Solis tractioni adscribit his verbis: Ergo potius ea ratio nobis constabit, quod fervor, quemadmodum omnes res evocat, & ad se ducit (ut etiam fructus ex terra in altitudinem surgentes per calorem videmus, non minus aquæ vapores à fontibus ad nubes per arcum excitari) eadem ratione Solis impetus vehemens, radiis trigoni formâ porrectis, insequentes Stellas ad se perducit, & antecurrentes veluti refranando, retinendoque non patitur progredi, sed ad se cogit regredi, & in alterius Trigoni signum esse. Fortasse deliderabitur, quid ita Sol quinto à se signo potius, quam secundo, aut tertio, quæ sunt propiora, faciat in his fervoribus retentiones? Ego quemadmodum id fieri videatur, exponam. Ejus radii in Mundo, uti trigoni, paribus lateribus forma lineationibus extenduntur. Id autem nec plus nec minus est ad quintum ab eo signo: Igitur si radii per omnem Mundum fusi, circinationibus suis vagarentur, neque extensionibus porrecti ad trigoni formam linearentur, propiora flugarent: Id autem etiam Euripides Græcorum Poeta animadvertisse videtur: At enim; Quæ longius à Sole essent, hæc vehementius ardere, propiora verò contemperata habere. Deinde rationem reddit idem Author, quamobrem Planetae Soli propiores cursum suum proprium citius, & remotiores tardius conficiant. Quemadmodum, inquit, si in rotâ, quâ signi nuntur, imposita fuerint septem Formicæ, canaleque totidem in rotâ facti, sint circa centrum in imo, accrescentes ad extremum, in quibus hæc cogatur circinatio nem facere, & verseturque rota in alteram partem; necesse erit eas contra rotæ versionem nihil minus adversus itinera facere, & quæ proximum centrum habuerit, celerius pervenire, quæque extremum rotæ orbem perager, etiam si aequè celeriter ambulet, propter magnitudinem circinationis multo tardius perficere cursum. Similiter astrâ nientia contra Mundi cursum, sui itineribus persciant circuitum, sed celi versionem reduntationibus reficiunt quotidianâ temporis circulatione. Ex his liquido constat, Stellas suis Cælis, aut Sphaeris non affixas esse, sed motu suo proprio & naturali libere per æthera ferri, ideoque eundem fluidum & permeabilem esse: Porro laudatus Author pergens; Esse autem, inquit, Stellas temperatas, alias ferventes, etiamque frigidas, hæc esse causa videtur, quod omnis ignis in superiora loca habet scandentem flammam: Ergo Sol æthera, qui est supra se, radiis exvrens, efficit candentem, in quibus locis habet cursum Martis Stella, itaque fervens ab ardore Solis efficitur. Saturni autem, quod est proxima extremo Mundo, tangitque congelatas Cæli regiones, vehementer est frigida: Ex eo Jovis, cum inter utriusque circinatio habet cursum, à refrigeratione, caloreque eorum medio, convenientes, temperatissimæque habere effectus. De Zonâ X I I. Signorum & Septem Astrorum, contrariæque eorum opere ac cursu, quibus rationibus, & numeris transcant ex signis in signa, & circuitum suum perficiant, uti à Preceptoribus accepit exposuit.

C. Julius Hyginus Augusti Libertus circa Christi nascentis tempora Poeticorum Astronomicorum lib. 1. brevi synopsi, quæ scriptisset, enumerans; Deinde, inquit, perscripsimus; Vtrum Sol cum Mundo fixus verteretur, an ipse per se moveretur, & contra 12. Signorum ortus erat, quare cum Mundo exoriri, & occidere? Lib. 4. de Sole & Lunâ ceterisque Planetis prolixâ demonstratione, cos per se, & non fixos cælo, ut solent fixæ stellæ, moveri asserit, ac postquam motum liberum de Sole, Lunâ, reliquisque Planetis fuisse probavit, exemplum affert nautæ in navi velis ventroque provectâ, è prorâ ad puppim ambulantis, cui similes sit Solem & Planetas, in cælo ab Ortu in Occasum proficisciente, suos cursus proprios in contrarium, id est, ab Occasu in Ortum peragentes.

Martianus Capella, qui avo Cycli Christiani sexto, ante annos scilicet mille, paulo ante Imperatorem Hieracium floruit,

Quantum autem ad Veneris & Mercurii conversiones circa Solem attinet, quod Solem orbis suis ambiant, & nonnulli ab hoc ipso circa Terram circumducantur, non est nuperum aut novum Copernici, & Tychonici, aut Galilaei inventum, aut figmentum, sed Antiquorum Astronomorum dogma, sicut colligere est ex lib. 9. cap. 4. M. Vitruvii, qui libros suos *Caesari Augusto* dedicavit. Mercurii, inquit, & Veneris stelle, circum Solis radios, Solem ipsum, uti centrum itineribus coronantes, regressus retrorsum, & retardationes faciunt, etiam stationibus propter eam circinationem morantur in spatiis signorum &c. Idem Author ibidem Motuum apparentium inaequalitatem regressiones, moras, iterationes celeriores describere pergens, causas non Excentricis Orbibus, quos aut non probavit, aut planè ignoravit, sed calidæ Solis tractioni adscribit his verbis: Ergo potius ea ratio nobis constabit, quod fervor, quemadmodum omnes res evocat, & ad se ducit (ut etiam fructus ex terra in altitudinem surgentes per calorem videmus, non minus aquæ vapores à fontibus ad nubes per arcum excitari) eadem ratione Solis impetus vehemens, radiis trigoni formâ porrectis, insequentes Stellas ad se perducit, & antecurrentes veluti refranando, retinendoque non patitur progredi, sed ad se cogit regredi, & in alterius Trigoni signum esse. Fortasse deliderabitur, quid ita Sol quinto à se signo potius, quam secundo, aut tertio, quæ sunt propiora, faciat in his fervoribus retentiones? Ego quemadmodum id fieri videatur, exponam. Ejus radii in Mundo, uti trigoni, paribus lateribus forma lineationibus extenduntur. Id autem nec plus nec minus est ad quintum ab eo signo: Igitur si radii per omnem Mundum fusi, circinationibus suis vagarentur, neque extensionibus porrecti ad trigoni formam linearentur, propiora flugarent: Id autem etiam Euripides Græcorum Poeta animadvertisse videtur: At enim; Quæ longius à Sole essent, hæc vehementius ardere, propiora verò contemperata habere. Deinde rationem reddit idem Author, quamobrem Planetae Soli propiores cursum suum proprium citius, & remotiores tardius conficiant. Quemadmodum, inquit, si in rotâ, quâ signi nuntur, imposita fuerint septem Formicæ, canaleque totidem in rotâ facti, sint circa centrum in imo, accrescentes ad extremum, in quibus hæc cogatur circinatio nem facere, & verseturque rota in alteram partem; necesse erit eas contra rotæ versionem nihil minus adversus itinera facere, & quæ proximum centrum habuerit, celerius pervenire, quæque extremum rotæ orbem perager, etiam si aequè celeriter ambulet, propter magnitudinem circinationis multo tardius perficere cursum. Similiter astrâ nientia contra Mundi cursum, sui itineribus persciant circuitum, sed celi versionem reduntationibus reficiunt quotidianâ temporis circulatione. Ex his liquido constat, Stellas suis Cælis, aut Sphaeris non affixas esse, sed motu suo proprio & naturali libere per æthera ferri, ideoque eundem fluidum & permeabilem esse: Porro laudatus Author pergens; Esse autem, inquit, Stellas temperatas, alias ferventes, etiamque frigidas, hæc esse causa videtur, quod omnis ignis in superiora loca habet scandentem flammam: Ergo Sol æthera, qui est supra se, radiis exvrens, efficit candentem, in quibus locis habet cursum Martis Stella, itaque fervens ab ardore Solis efficitur. Saturni autem, quod est proxima extremo Mundo, tangitque congelatas Cæli regiones, vehementer est frigida: Ex eo Jovis, cum inter utriusque circinatio habet cursum, à refrigeratione, caloreque eorum medio, convenientes, temperatissimæque habere effectus. De Zonâ X I I. Signorum & Septem Astrorum, contrariæque eorum opere ac cursu, quibus rationibus, & numeris transcant ex signis in signa, & circuitum suum perficiant, uti à Preceptoribus accepit exposuit.

C. Julius Hyginus Augusti Libertus circa Christi nascentis tempora Poeticorum Astronomicorum lib. 1. brevi synopsi, quæ scriptisset, enumerans; Deinde, inquit, perscripsimus; Vtrum Sol cum Mundo fixus verteretur, an ipse per se moveretur, & contra 12. Signorum ortus erat, quare cum Mundo exoriri, & occidere? Lib. 4. de Sole & Lunâ ceterisque Planetis prolixâ demonstratione, cos per se, & non fixos cælo, ut solent fixæ stellæ, moveri asserit, ac postquam motum liberum de Sole, Lunâ, reliquisque Planetis fuisse probavit, exemplum affert nautæ in navi velis ventroque provectâ, è prorâ ad puppim ambulantis, cui similes sit Solem & Planetas, in cælo ab Ortu in Occasum proficisciente, suos cursus proprios in contrarium, id est, ab Occasu in Ortum peragentes.

Martianus Capella, qui avo Cycli Christiani sexto, ante annos scilicet mille, paulo ante Imperatorem Hieracium floruit,

Quantum autem ad Veneris & Mercurii conversiones circa Solem attinet, quod Solem orbis suis ambiant, & nonnulli ab hoc ipso circa Terram circumducantur, non est nuperum aut novum Copernici, & Tychonici, aut Galilaei inventum, aut figmentum, sed Antiquorum Astronomorum dogma, sicut colligere est ex lib. 9. cap. 4. M. Vitruvii, qui libros suos *Caesari Augusto* dedicavit. Mercurii, inquit, & Veneris stelle, circum Solis radios, Solem ipsum, uti centrum itineribus coronantes, regressus retrorsum, & retardationes faciunt, etiam stationibus propter eam circinationem morantur in spatiis signorum &c. Idem Author ibidem Motuum apparentium inaequalitatem regressiones, moras, iterationes celeriores describere pergens, causas non Excentricis Orbibus, quos aut non probavit, aut planè ignoravit, sed calidæ Solis tractioni adscribit his verbis: Ergo potius ea ratio nobis constabit, quod fervor, quemadmodum omnes res evocat, & ad se ducit (ut etiam fructus ex terra in altitudinem surgentes per calorem videmus, non minus aquæ vapores à fontibus ad nubes per arcum excitari) eadem ratione Solis impetus vehemens, radiis trigoni formâ porrectis, insequentes Stellas ad se perducit, & antecurrentes veluti refranando, retinendoque non patitur progredi, sed ad se cogit regredi, & in alterius Trigoni signum esse. Fortasse deliderabitur, quid ita Sol quinto à se signo potius, quam secundo, aut tertio, quæ sunt propiora, faciat in his fervoribus retentiones? Ego quemadmodum id fieri videatur, exponam. Ejus radii in Mundo, uti trigoni, paribus lateribus forma lineationibus extenduntur. Id autem nec plus nec minus est ad quintum ab eo signo: Igitur si radii per omnem Mundum fusi, circinationibus suis vagarentur, neque extensionibus porrecti ad trigoni formam linearentur, propiora flugarent: Id autem etiam Euripides Græcorum Poeta animadvertisse videtur: At enim; Quæ longius à Sole essent, hæc vehementius ardere, propiora verò contemperata habere. Deinde rationem reddit idem Author, quamobrem Planetae Soli propiores cursum suum proprium citius, & remotiores tardius conficiant. Quemadmodum, inquit, si in rotâ, quâ signi nuntur, imposita fuerint septem Formicæ, canaleque totidem in rotâ facti, sint circa centrum in imo, accrescentes ad extremum, in quibus hæc cogatur circinatio nem facere, & verseturque rota in alteram partem; necesse erit eas contra rotæ versionem nihil minus adversus itinera facere, & quæ proximum centrum habuerit, celerius pervenire, quæque extremum rotæ orbem perager, etiam si aequè celeriter ambulet, propter magnitudinem circinationis multo tardius perficere cursum. Similiter astrâ nientia contra Mundi cursum, sui itineribus persciant circuitum, sed celi versionem reduntationibus reficiunt quotidianâ temporis circulatione. Ex his liquido constat, Stellas suis Cælis, aut Sphaeris non affixas esse, sed motu suo proprio & naturali libere per æthera ferri, ideoque eundem fluidum & permeabilem esse: Porro laudatus Author pergens; Esse autem, inquit, Stellas temperatas, alias ferventes, etiamque frigidas, hæc esse causa videtur, quod omnis ignis in superiora loca habet scandentem flammam: Ergo Sol æthera, qui est supra se, radiis exvrens, efficit candentem, in quibus locis habet cursum Martis Stella, itaque fervens ab ardore Solis efficitur. Saturni autem, quod est proxima extremo Mundo, tangitque congelatas Cæli regiones, vehementer est frigida: Ex eo Jovis, cum inter utriusque circinatio habet cursum, à refrigeratione, caloreque eorum medio, convenientes, temperatissimæque habere effectus. De Zonâ X I I. Signorum & Septem Astrorum, contrariæque eorum opere ac cursu, quibus rationibus, & numeris transcant ex signis in signa, & circuitum suum perficiant, uti à Preceptoribus accepit exposuit.

C. Julius Hyginus Augusti Libertus circa Christi nascentis tempora Poeticorum Astronomicorum lib. 1. brevi synopsi, quæ scriptisset, enumerans; Deinde, inquit, perscripsimus; Vtrum Sol cum Mundo fixus verteretur, an ipse per se moveretur, & contra 12. Signorum ortus erat, quare cum Mundo exoriri, & occidere? Lib. 4. de Sole & Lunâ ceterisque Planetis prolixâ demonstratione, cos per se, & non fixos cælo, ut solent fixæ stellæ, moveri asserit, ac postquam motum liberum de Sole, Lunâ, reliquisque Planetis fuisse probavit, exemplum affert nautæ in navi velis ventroque provectâ, è prorâ ad puppim ambulantis, cui similes sit Solem & Planetas, in cælo ab Ortu in Occasum proficisciente, suos cursus proprios in contrarium, id est, ab Occasu in Ortum peragentes.

Cælum esse floruit, in sua *Philologia libro octavo*, Cælum unum & continuum ex Æthere puro, & fluido constare, & Sphaeras illas, ac Circulos fictos esse affirmat. Naturæ autem illud esse igneæ, & solis Planetarum motibus, non re ipsâ discretum: Fixasque Stellas cum suâ sphaera circumagi, atque Planetas liberâ, & propriâ suâ motione ferri. De Veneris item & Mercurio; Nam Venus, inquit, Mercuriusque licet ortus occasusque quotidianos ostendant, tamen eorum circuli terras omnino non ambiunt, sed circa Solem laxiore ambitu circumaguntur. Denique circulorum suorum centrum in Sole constituunt, ita ut supra ipsum aliquando, intra plerumque propinquiores terræ ferantur, à quo quidem signo uno, & parte dimidiâ Venus disparatur. Sed cum supra Solem sunt, propinquior est terris Mercurius, cum intra Solem, Venus, utpote quæ orbe castiore diffusioreque curvetur. Sed cursus diversitatis altitudinisque causas consistendi retrogrediendique atque incedendi omnibus supradictis importat radii Solis assulgentes, qui eas percipiunt aut in sublime tollit, aut in profundum deprimunt, aut in latitudinem declinare, aut retrogradare faciunt.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eandem Mathematicorum sui temporis de Cæli liquiditate, & pendulis in Aurâ illâ Ætheriâ Erroribus Septem, sententiam exprellit, quos hic adscribere operæ pretium duximus.

M. Manilius, aliis *Cajus Manilius*, qui non diu antè Christum natum floruit, elegantissimis versibus eand